

fam.) ett annat verb, t. ex.: *Han vill (stiga) af hästen. Han vill ifrån mig, vill lemna mig. Hvert vill ni? hvart ämnar ni er? (Fig.) Hvert vill ni med det? hvad är er mening dermed? V fort, skynda, ha brådt; äfv. fortkomma, trifvas, t. ex.: det planterade trädet vill icke fort. V. fram, vilja gå, komma, hinna o. s. v. fram. Hvad vill han (göra) med det? V. till, (fam.) fordras till, t. ex.: Det vill Jobs tålmod till att stå ut dermed. V. in, ut, vilja gå, komma o. s. v. in, ut. V. út, äfv. vilja betala ut; äfv. vilja säga ut, t. ex.: Han vill ej ut med pengar; ej vilja ut med sanningen. V. åt, vilja komma åt, t. ex.: Han vill åt mina pengar; han vill åt mig, för det jag motverkade hans val. — V-nde, part. pres. Se *Velande*, part. akt.*

VILJA, f. sing. (äfv. i sing. *Vilje*, hvilket är den ursprungliga formen.) 1) (i vidsträcktare mening) Förmågan att begära, åtrå vissa ting och förkasta andra. Äfv. Begärelseförmåga. — 2) (uti inskränkta bem.) Förmåga att fritt bestämma sig till handlingar; förmåga af sjelfverksamhet efter afsigt. *Fri v.*, se *Fri*, bem. 2. *Menniskan är begäfvad med förnuft och fri v. Med min v. Med min fria v.*, frivilligt. (Fam.) *Han har ingen v.*, säges om den, som saknar kraft och beslutsamhet; äfv. om den, som ej har rättighet att yttra någon vilja. — 3) Utöfningen af denna förmåga; äfv. det man vill. *Kraftig, fast v. Det strider emot min v. Verkställa ens v. Rätta sig efter en annans v. Jag skall underrätta er om min v. Följa sin egen v. Han vill hafva sin v. fram. Det är så min v. Det har icke skett med min v. Med vett och v. Af fri v.*, otvunget. *Få sin v. fram*, få som man vill. *Låta ett barn ha sin v.*, låta det få göra som det vill. *Göra en till viljes*, uppfylla ens önskan. *En persons yttersta v.*, dess testamentariska anordning. — 5) Befallning, bud. *Guds v. Det är konungens v.*, att... *Vår nådiga v. är att...*

VILJANDE, n. 4. (fil.) Akt af viljan såsom förmåga; viljans verksamhet.

VILKOR, vilkå'r, n. 5. (t. *Willkühr*) 1) (i vidsträcktare mening) Det, förutan hvilket en ting ej kan vara eller tänkas. *Viljans frihet är v. för ett sedligt handlingssätt.* — 2) (uti inskränkta mening) Något, som antingen måste tillkomma eller undanröjas, för att en orsak må kunna verka. *Värmes närvaro är merendels ett v., hvarunder kroppars frändskap yttrar sig; dess frånvaro är v-et för vattnets frysnings.* — *Syn.* Förbehåll, Beting, Förord. — 3) En väntad händelse eller handling, som någon antagit och tillkännagifvit såsom bestämmande grund för sitt görande och låtande. *Vackert väder är ett v. för resans företagande.* — 4) Något, som en person fordrar af en annan, för att löfte eller aftal skall anses giltigt. *Du skall få hvad du begär, med v. att... med det v-et att... Med v. af aktsamhet. EU hårdt v. Atagna, erbjudna v. På sådana v. Utan v.* — 5) Öfverenskommen, afslutad punkt i ett fördrag. *V-en i ett kontrakt, i ett fredsfördrag.* — *Syn.* Artikel. — *Vilkor*, pl. 1) Förmögenhets-omständigheter. *Vara i goda v. Lefva efter sina v. Förbättra sina v. Deras olika v.* — 2) Lönevilkor, lön. *Han tog mig i sin tjänst och gaf mig goda v.* — Skrifves äfv. *Villkor*.

VILKORLIG, vilkå'rlig o. vilkå'rligg, a. 2. 1) Som innehåller vilkor. *V. sats.* — 2) Åtföljd

af vilkor; gifven under visst vilkor, vissa vilkor; beroende af någon viss händelse. *V-t löfte. V. förskrifning, förbindelse.* — Skrifves äfv. *Villkorlig*.

VILKORLIGEN, vilkå'rligänn, adv. Med vilkor; beroende af viss händelse. — Skrifves äfv. *Villkorligen*.

VILKORLIGHET, f. 5. Egenskapen att vara vilkorlig. — Äfv. *Villkorlighet*.

VILKORLIGT, adv. Se *Vilkorligen*.

VILL, a. (pop.; egentl. *Vild*) 1) Vilsen. Mest i sammansättningar, såsom: *Husvill, Rådsvill, Veckvill.* (Pop. o. fam.) *V. och galen*, alldeles ifrån förståndet. Se äfv. *Rasvill.* — 2) Vredgad, förtörnad, ond. *Hon är så v. på mig.* — *Adv.* Se *Vilse*. *Fara v.*

VILLA, v. a. 1. I. Se *Förvilla*. — *V. sig*, v. r. Se *Irta sig*.

VILLA, f. 1. II. 1) Se *Villfarelse*. *Gå i v.*, gå vilse. *V-lor och dårskaper. En v. blott det är, att så du tycker. Optisk v.*, den irring, som synsinnet är underkastadt. *Vara, komma på villo* (gammal höjd kasus), fara vill, komma vilse. — Bildar åtskilliga sammansättningar, såsom: *Tankevilla, Synvilla, Drömvilla.* — *Syn.* *Villfarelse, Irring, Förvillelse, Förblindelse, Illusion, Inbillning, Inbillningsfoster, Drömbild, Drömvilla, Drömfantasi, Luftbild, Gyckelbild, Gyckelspel, Gyckelverk, Blandverk, Hjernvilla, Hjernfoster, Hjernspöke.* — 2) Förvirring, villervalla. *Sista v-n blir värre än den första.* — 3) Felskott med skytten vid väfnig.

VILLA, f. 1. III. Cirkelformigt höjdt bleck, som anbringas inuti ett läs, rundt omkring nyckelhålet, och som hindrar nyckelns omvridning, om axet ej har deremot passande inskränningar.

VILLA, f. 1. IV. (lat.) Landthus, landgård bredvid en stad.

VILLANDE, a. 1. (pop.) *V. haf*, det vida haf. **VILLBASARE**, **VILLBRÅD**, **VILLDJUR**, m. fl., se *Vildbasare*, &c.

VILLDRIFVANDE, a. 1. (pop.) Som drifver vilsen omkring. *En v. hund.*

VILLERSTÅL, n. sing. Ett slags stål, dels af tackjern, dels af färdigt råstål, som egentligen göres till dragskifvor för tråddrageriernas behof.

VILLERVALLA, f. 1. Förvirring, oreda. *Hans affärer äro i en förskräcklig v. Råka i v.*

VILLFARA, v. a. 5. (böjes som *Fara*) Göra till viljes; bevilja. *V. någon. V. ens önskan.* — *Villfarande*, n. 4.

VILLFARANDE, n. 4. Se *Vilsefarande*.

VILLFAREELSE, vilfå'rälle, f. 5. Ett falskt omdöme, såvida det antages för sant. *Sväfva i v. Råka i v. Taga någon ur sin v. Komma ur sin v.*

VILLFARIG, a. 2. 1) Som gerna villfar andra, efterkommer andras vilja. — 2) Se *Villig*.

VILLFARIGHET, f. 5. Egenskapen att vara villfarig; villighet.

VILLHJERNA, f. 1. Svärmare, fantast.

VILLIG, a. 2. 1) Färdig, beredd att gerna göra något, som begäres. *Jag är v. att följa er. Han var strax v. dertill.* — 2) Se *Villfarig*, bem. 1.

VILLIGA, v. a. 1. (nytt ord) Bevilja, gå in på. **VILLIGHET**, f. 5. Egenskapen att vara villig; villigt sinne, villfarighet.

VILLIGT, adv. Med villighet, utan motstånd, utan ovilja. *V. underkasta sig något.*

VILLKORN, **VILLMARK**, se *Vildkorn, Vildmark*.